

F O A I E

пентрѣ

МШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 39.

Luni 28. Septembrie,

1842.

Domnule Redactor!

Din Gazeta de Transilvania Nșterѣ I. a anѣлѣ кѣргѣторѣ се vede, кѣ оаре кареле, каре нѣчѣ аонат ла Фоїле ачесте пѣлѣ акѣм аѣ фост, тотѣшѣ воїенце аѣ да поваѣлѣ кѣм се скрѣї маї попѣлар шѣ маї сѣмплѣ. Nimik маї пѣѣїн прѣн ачасть атеа скѣртѣ десватере вреѣ пѣлѣкѣлѣ а арѣта (кѣ пѣ сѣпт ѣнвѣѣат ѣн лѣмвѣ маї пѣлѣте, декѣт афарѣ де чеа пѣмеаскѣ ромѣлѣ, сѣрвеще шѣ пѣѣїтел ѣнѣреще, маї пѣлѣт nimik); декѣт кѣ еѣ Gazeta шѣ Фоїаїа пентрѣ мѣнте, ишѣмѣ шѣ лѣтератѣрѣ о ѣнѣделѣг, шѣ фоарте сѣпт ѣнѣлѣчѣт ѣнтрѣ лектѣра лор, шѣ нѣчѣ ѣ де лѣпсѣ, нѣчѣ се каде асе скрѣїа маї сѣмплѣ шѣ маї попѣлар, дѣпѣ ѣнѣделесѣл чел маї сѣмплѣ а попорѣлѣ де жос ѣн шѣїнѣ; кѣ атѣнѣа лѣмва поастрѣ чеа ромѣнеаскѣ нѣчѣ одатѣ ар маї пѣїнта, нѣчѣ сѣр кѣлѣтѣва, шѣ нѣчѣ кѣ сѣр маї пѣтѣра вреодатѣ ѣн ранѣл алтор лѣмвѣ лѣмѣнате. Еѣ ѣнтрѣ ачасть пѣрере сѣпт копѣїнс. Dar D. T. ѣнѣкѣ маї вѣне веї шѣї. Казѣа ѣнпедекѣрѣї ла класа четѣторѣлор де мѣжлок пѣ е ка сѣ се скрѣїе маї попѣлар сѣѣ маї сѣмплѣ, чѣ еѣ аѣлѣ кѣ е слава шѣ рара лор ѣнѣделѣтѣнѣїре ѣнтрѣ лектѣрѣ, кѣ дѣпѣ кѣм ам обсерват

пе шѣїї, кѣнд капѣтѣ Фоїле амѣлѣ, ѣнѣдатѣ дѣпѣ деспѣтѣрареа лор каѣтѣ пѣмаї а аѣла чева ѣнѣѣмпларе фаталѣ шѣ попорѣлѣї де рѣнд пѣлѣкѣтѣ; че се атѣнѣе де алте полѣїтѣчешѣ шѣ морале обѣкѣтѣрѣ нѣчѣ вреа се шѣїе, апої де кѣтѣва вреѣн алт коплектор маї бѣгѣторѣї де самѣ, сѣѣ маї ѣзѣїторѣї де шѣїнѣ аѣ рѣмегат кѣ кѣѣѣѣл маї де амѣнѣпѣл арѣїкѣлѣї Фоїлор шѣ деслѣшѣндѣї, атѣнѣеа се мѣнѣнеаѣе ка шѣ кѣнд пѣ аѣ маї вѣзѣт а фѣ тѣпѣрѣїте ѣн Фої. Дечѣ

Ка сѣ поатѣ фѣїенце кареле дѣн четѣторѣїї де класа де мѣжлок, маї кѣ вѣн спорѣї, шѣ маї де грав венѣ ла ѣнѣделѣѣереа Фоїлор, ѣ де лѣпсѣ фѣїенце кѣрѣїа апѣ фаче кѣте ѣн вокаѣларѣї маѣскрѣїс, ко сѣнд ла оалѣтѣ вре о 5 сѣѣ 6 фоїї де хѣртѣе кѣратѣ, скрѣїнд ѣнтрѣнѣсѣл тѣте кѣвѣїтеле лѣї некѣноскѣте, венѣте ѣн Фоїї дѣн тѣмп ѣн тѣмп (че сѣпт ѣнтрѣ парѣнѣтезѣе деслѣшѣїте сѣѣ сѣѣ врео потѣїе де де сѣпт *) дѣпѣ алѣаѣет, апої ла вѣїтоареле Фоїї, де се шѣї аѣлѣ вреѣн кѣѣѣлѣт

*) Нѣ тотѣазѣа, пентрѣ-кѣ ѣнѣле пѣїндѣ-се ѣн парѣнѣскрѣїї пѣла 1838, сѣѣ 39, пѣлѣ шѣї ла 1840, крѣдет кѣ ар фѣї преа де прѣїос але маї рѣноаѣе.

Ped.

не диделес, дін вокаблларіѣл сеѣ манѣскріс ф́орте не зшор се ва ддрепта ші диделеце, дѣпъ кѣм ші еѣ съвскрісѣл де ачест метод ф́орте віне м'ам фолосіт ші ддрептат.

Де кѣтва D. T. афлі де віне а фі ачест mod de пѣшїре ддрѣ маї вѣпъ причепереа ші диделецереа Фоїлор ла класа де мїжлок а лекторілор, плакъ ддрѣ зп Нѣмѣр ал Фоїлор ші алтор спре ддрептаре ал ддрѣртѣші, ші еѣ тѣ воїѣ вѣкѣра де кѣтва кѣ ачаста ам фолосіт кѣїва. Ддрѣ алтеле тотдеаѣна рекѣпѣскѣторіѣ мериелор D. T. пентрѣ — — — ретѣп шчл.

Ддрѣ Бѣнат сатѣл Торакѣл мїк, 1842. Аѣгѣст.

Simeon Oprian,
парох ші дїректор локал.

Domnia Dr. St. J. Pot ші Romnia Арделені ддрѣпїнтеа Дѣмнеалѣ ддрѣ прївінцѣ кѣтрѣ свїеретеле Магіарілор деспре панславїстѣ.

(Капет.)

Че се агїнѣ с). De zica Аѣторѣлѣ, кѣ Romnia Арделені ар прїві ддрѣ Romnia адеѣвѣрата лор патріе: ачаста нѣ есте адеѣвѣратѣ; дар нїчі кѣ поате фі: пентрѣ-кѣ есте штїѣт, кѣ нѣ Romnia Арделені се трагѣ ддрѣ прїнчїпате, чї Ардеалѣ а дат ачеле мѣлте, — пентѣтѣравїе колонїї атѣт Молдовеї кѣт ші Romniїеї. Дар Domnia теѣ, Romnia Арделеанѣ штїе преа віне, кѣ Ардеалѣ есте адеѣвѣрата лѣ патріе, ші ачаста о штїѣ ші ддрѣпїї ші о мѣртѣрїсескѣ адѣ-

кѣнд амінте атѣт Магіарѣлѣ де векіа лѣ патріе кѣт ші Сасѣлѣ. Кредѣ кѣ ші се ва фі ддрѣплат сѣ азї ші Domniata, кѣм ам азїт еѣ, кѣ Romnia ддрѣп кѣнд аре а фаче кѣ Ддрѣрѣл, ддрѣ алтеле ддрѣ штїе зїче ші ачаста: „Ла Сѣтїа (ашеа зїче Ддрѣпѣл ддрѣ локѣ Скїтїа орї Счїтїа), ла Сѣтїа, де знде аї венїт — — шчл!“ Еѣ ам азїт ворѣе де ачесте кѣ зрекїле теле. — Асемеѣеа прїнтрѣпї епїтет че дѣ Сасѣлѣ, Romnia ддрѣ адѣче амінте де „Flandria!“ — Оаре асемеѣеа пѣрерї традиціонале нѣ ддрѣсемнеазѣ нїмїк? Оаре прїн ачесте, Romnia, пе каре Domniavoastѣрѣ ддрѣ сокотїцї атѣт де простѣ, нѣ дѣ ел а диделеце, кѣ атѣт Магіарїї кѣт ші Сасїї аѣ венїт аїчі маї тѣрзїѣ, — аѣ венїт ла Romnia? —

Ддрѣ Domniata зїчі, кѣ Romnia нѣмеште пе Цара ромнеаскѣ нѣмаї „Царѣ“ (das Land) адекѣ патріе. Ашеа есте; дар штїї Domniata, кѣ ші кѣвѣнтѣл Ардеал, — пентрѣ каре ші Ддрѣрїї ші Romniїи ш-аѣ вѣтѣт капетеле сѣ-л дедѣкѣ, ачїа дела „Erdó hely“ (локѣ де пѣдѣре!!), ачестїї дела „are deal!“ — штїї Domniata кѣ ачест кѣвѣнт есте келтїкѣ = „Ardál“ ші кѣ ддрѣсемнеазѣ тот „terra“ = das Land = „Царѣ?“*) Кѣнд дарѣ Romnia нѣмеште пе Romnia „Царѣ,“ ка ші пе „Ардеал,“ — мѣкаркѣ ел нѣ маї диделеце ачест кѣвѣнт, — нѣ

*) Etimologia кѣвѣнтѣлѣ келтїкѣ „Ardál,“ нѣлѣ ддрѣ лїмбеле семїтїче ші алѣтѣрареа пе лдгѣ алте кѣвїнте кѣмпате ддрѣ Еѣропа, прекѣм ші ачееа, кѣ „Ардеал“ нѣ поате венї нїчі дела „Erdó hely,“ нїчі дела „are deal,“ — се вор арѣта ддрѣ фѣгѣдїсїта дїсертаціе деспре „originea Dacia lor.“

лпсепнеазъ къ с'ар лъпъда de patria de аичі, чи аратъ пѣмаі, къ ши дпколо de карпаді есте патріе ромънеаскъ. — Адевѣрат, къ ел ворвеште de „Царъ“ къ dsiuшіе ши къ офтѣрі; dar de че? Казса о дескопері Domniата піезишѣ аколо, unde чері пентрѣ Ромъні ачееа че ле лпсеште. — Ши кънд ворвекѣ Ромъніі Ардемені de чеі дп Цара мвнтенеаскъ орі дп Молдова, пічі одатъ пѣ азі зикънд: „Аколо сжнт крештіні de аі пострі,“ — тъкаркъ вѣтъл попор ромънескѣ дп Ардеал а сѣферіт дестѣле пеказѣрі ши крѣзімі пентрѣ крединда са дела педрептатеа веакѣрілор трекуте; — еі ворвекѣ тотдеазна ашеа: „Дпколо сжнт фраці de аі пострі, еі ворвекѣ тот ромънеште ка ши поі, аѣ дрегѣторі ши жѣдекѣторі Ромъні шчл. Че лпсепнеазъ ворвеле ачесте, пе каре кредѣ еѣ къ ле аі аззіт ши Domniата дестѣле орі? Ачесте аратъ, къ ачест попор; пе каре фраціі магіарі дп сокотескѣ атѣт de простѣ, дпкѣт кредѣ къ къ оарекаре фачері de впе дп вортомі съ-ші лапеде націоналітатеа, — ачест попор зикѣ, къ тоатъ пелмвѣдѣтѣра лѣі аѣ пѣстрат тот de а зна сімдімінте націонале, — сімдімінте, каре акѣт крескънд ши маі тѣлт, атѣт дп оарекаре лѣмінь, — кѣт ши кіар дп ворвеле магіарілор деспре магіарizare, пѣ се вор маі стпнде пічі одатъ! — Ашеа dar, Domnъл меѣ, Ромънъл Ардеаланѣ штіе, къ Ардеалъл есте адевѣрата лѣі патріе, dar штіе тотдеодатъ, къ ши дпколо de Карпаді сжнт фраці de аі лѣі, къ ши ачеле сжнт патріі ромънешті.

Дпкъ зна дпаште de а зиче ретас —

вѣп Domnълѣі Автор. Дѣтнеалѣі пентрѣ сігѣрітатеа Ардеалълѣі сѣтѣвеште о політікѣ, пе каре пѣлѣмаі ка Ромънѣ, чи ши пѣмаі ка Ардеалан пѣ аш сѣтѣі-о піменѣі. Ачестъ політікѣ есте, ка Ромъніі Ардемені съ се трагѣ ши съ се лпстреінезе къ тотѣл de кѣтре Ромъніі дп прпнціпате! Съ лѣсът, къ, дѣпъ пропѣшпуреа че а фѣкѣто націоналістѣл атѣт дп прпнціпате, кѣт ши дп Ардеал, ачестата пѣ се ва пѣтѣ пічі одатъ, ши о дппѣртѣшпуре сѣфлетеаскъ ва фі тотдеазна дптре Ромъніі de дпколо ши дптре чеі de дпкоаче: dar дптревареа есте, че сігѣрітате ар авѣ Ардеалъл, кънд фактома орі пелѣчпуреа de о дппѣртѣдіе славікѣ зпверсалѣ с'ар реаліза, — кънд пѣтерпкѣл колос дела мпязъноапте, ар дппѣлпнта пажора са — съ пѣ зикѣ маі de парте — дп валкан, спре мпязѣзі, ши спре апѣс дп Черна дпкоаче — ши дпколо de дѣпѣре дп дерміі Савѣлѣі орі аі Дравѣлѣі, іар de кѣтрѣ Ардеал дп Карпаді, — кънд прпн зрмаре Ардеалъл с'ар дпкпде? Че сігѣрандіе ар авѣ атѣпчі Ардеалъл? — Авторѣл впсезъ de пеште сімпнатіі, de каре фолоспндѣсе Рѣсіа дп Цара ромънеаскъ ши Молдова, лесне ва траѣе ачесте прпнціпате ла сіне; dar Дѣтнеалѣі пѣ кѣпноаште прпнціпателе, пічі дѣхъл Ромънілор de аколо. Еі, Ромъніі сжнт даторі рекѣноштіндѣ ши тѣлдеміре пентрѣ тѣлте фачері de впе че аѣ прпміт дела Рѣсіа; ши ачестъ даторіе дп опреште de а гънді de врео політікѣ атѣт de прпмеждіоасъ дп партеа ачелеі пѣтері*),

*) Везі тѣтѣшп дп матеріа ачестата ши маі de крѣнд доат корреспондпнде дп Gazeta зпв. дела Августѣрг Nрїі 262 ши 263. Ped.

*)

токмаї ашеа, прекъм ши пе тине ши пе
 Азторъа постръ не опрескъ претипештиле
 релациї днтре къртеа поастръ ши днтре
 чеа рѣсеаскъ; ва днкъ еѣ кредѣ, къ пъ-
 лъчиреа ачеаста есте маї тълт дн капетеле
 Еврорепилор декът дн линїа кърскъ-
 лъї политїчеї рѣсештї. Днсъ къ тоате къ
 кредем възеле ши невѣтъмътоареле ско-
 пѣрї але аліатеї поастре пѣтерї, маї къ
 сеатъ сѣнт чел де акъм цепенос ши тѣ-
 рїпїмос Автократор, дар есте адевѣратъ
 ши ачеа, къ дн статѣрї къ политїкъ маї
 традиціоналъ, прекъм есте ши вечїна
 Рѣсія зпъл, вѣрвадїї карїї дїнѣ дн тълпъ
 кърта, пѣ сѣнт тотдеазна кърта ачї, чї
 де тълте орї Сателїдї аї днтре дїѣрѣ-
 рїлор: де тълте орї се трагѣ де кѣтръ
 еле, дн локъ де але тълпа дншїї. Съ
 пѣнем дар, къ ор съ вїпъ ачеле днтре
 дїѣрѣрї, каре вор сїлі пе пѣтерї ла ачеа
 лъптъ маре пе талѣрїле дѣпѣреї де жос:
 атѣпчї прїнчїпателе де воїе ши де невоїе
 вор тревѣї съ се плече орї днтр'о парте
 орї днтр'алта. Оаре акъм пѣтръ ачеа
 днтѣмпларе, п'ар фї маї вїне а да че се
 кѣвїне Ромѣнїлор де аїчї ши а лъса пе
 чеї дїн прїнчїпате съ вазъ кѣт есте де
 вїне спре а пѣс, — а-ї апропїа днкоаче
 ши пѣ а-ї днтреїна де кѣтръ пої, — ши
 ашеа а мїжлочї, ка атѣпчї еї съ днтр'ар-
 къ фрѣнтеа кѣтръ апѣс ши чеафа кѣтръ
 мїазъноапте, ка апої ла сѣжршїтъл лъптеї
 съ терѣїаскъ а се рїдїка днтр'ѣн стълпѣ
 апѣрѣтор Еврорепї ши апѣмїт Ардеалълї?
 Ромѣнїї сѣнт вреднїчї де ачеаста; къчї
 пѣ сокотїдї, къ рекъноштїнда къ каре еї
 сѣнт даторї кѣтръ мїазъ ноапте, дї ва
 адѣче пе еї вреодатъ аколо, ка съ пофтеа-
 скъ а їнтра дн днтпѣрѣдїа Славїкъ; а-

чеаста пїчї одатъ. Історїа прїнчїпателор
 арагъ, къ еле с'аѣ невоїт тотдеазна, а фї
 де сїне, къ леїле ши ашезъмїтелѣ лор
 націонале. Штїм вїне, къ Сълтанї Ос-
 манї, Рїдїї Ынгарїеї, Рїдїї Полонїеї ши
 прїндїї Ардеалълї, тодї с'аѣ сїліт фїеш-
 каре пѣтръ їнтересъл сѣѣ а пѣне тълпа
 пе прїнчїпате ши але кѣпрїнде: Османїї,
 ка апої дїн вѣрѣл Карпадїлор съ поатъ
 пѣвълї маї вїне дн Еврора ши апѣмїт дн
 Ардеал ши Ынгарїа, їар честелалте пѣтерї,
 ка съ поатъ ашеа пе Османї кѣт маї де-
 пѣртадї де цѣреле лор ши съ ле пѣне
 пїедека дн дѣпѣре, — ши къ аліанделе
 челе маї тълте днтре ачеста пѣтерї ши
 днтре Домнїї прїнчїпателор с'аѣ фѣкѣт
 къ ачест скопѣ, днсъ пе тѣкѣте. Дар
 Домнїї прїнчїпателор, дндатъ че аѣ пѣ-
 трѣнс дн полїтика аліанцїлор, аѣ фѣкѣт че
 аѣ фѣкѣт ши с'аѣ стѣлс дїн лацѣ; ши тѣ-
 каркъ о деплїнъ пеатѣрпаре п'аѣ довѣн-
 дїт, дар пе лъпгъ зп вїр кѣвїнчїос аѣ
 їсѣвтїт а сѣсцїне чеа дїн лъзптръ естїме
 націоналъ. Дакъ еї атѣпчї, кѣнд ераѣ дн-
 сѣфледїдї пѣмаї де драгостеа кѣтръ къ-
 тїнъл пѣрїптескъ ши де кредїнда лор, аѣ
 їсѣвтїт ши с'аѣ дїнѣт: къ кѣт маї вѣртос
 акъм, кѣнд а днченѣт а-ї днсѣфледї ши
 націоналїстъл, вор дорї ши се вор сїлі а
 лъкра ка съ пѣ се днпїдѣ де кѣтръ ачеа
 вїтоаре днтпѣрѣдїе славїкъ, де каре вѣ
 темедї. Адевѣрат пѣсѣра лор е фоарте
 критїкъ, фїнд чеа маї маре парте днкѣн-
 дїѣрадї де попоаре славе; днсъ токмаї
 де ачеа, адевѣратъл Ардеалънѣ тревѣе съ
 се сїлеаскъ а-ї апропїа ши маї тълт де
 Еврора апѣсеапъ ши а-ї ажѣта днтр'ачеа-
 ста, їар пѣ а-ї днтреїна дѣпъ кѣт чере
 Домнїл „Рот.“

Ачесте кѣм ам зис, пѣмаї posito са-
su; — iar noi din parte не нѣ не зним кѣ
ачеїа, карїї дѣшї факѣ о спаїтѣ дешепартѣ
din пѣлѣчїрїме лор, деспре скопѣл аїїатѣ-
лѣї пострѣ вechїнѣ.

Дѣкѣ оdatѣ: еѣ сѣпт мѣлѣзїтї шї
кѣ ачееа, че чере Domнѣл „Рот“ пентрѣ
Romѣнїї Арделенї, дѣсѣ пѣмаї кѣ мотївеле
шї кѣ скопѣл Дѣмпнеалѣї нѣ м'ам пѣтѣт
дѣмпѣка шї де ачееа ам лѣат дѣдрѣспеалѣ
де а фаче ачесте вѣгѣрї де сеатѣ.

Брашовѣ, 26. Август 1842.

М—кѣ.

ФАБРИКЪ ПЕНТРѢ INSTRUMENTE DE АГРИКѢЛТѢРЪ.

De маї мѣлѣї анї, D. Сакетї дѣшї плѣ-
зїсѣ де а фаче аїче о фабрикѣ пентрѣ ін-
strumente де агрикѣлтѣрѣ, дѣсѣ мїжлоаче-
ле шї дѣделетнїчїрїме сале нѣ л'аѣ ертат;
кѣ тоате ачесте дѣкредїтат де фолосѣрїме
че поате адѣче дѣреї зп асемене ашезѣ-
мѣнт, аѣ алкѣтѣїт о асоциадїе, пентрѣ а
пѣне дѣ лѣкраре ачестѣ фабрикѣ. Патрѣ-
зечї акцїї с'аѣ фѣкѣт, дїн каре трїїзечї пѣ-
маї аѣ дѣтрат дѣн каса соціетѣдѣї, iar зече
с'аѣ dat Дѣмїсале ка фондатор шї дїректор
ашезѣмѣнтѣлѣї. Преадѣлѣдатѣл пострѣ
Domнѣ аѣ лѣат ачест ашезѣмѣнт сѣв аса
протекцїе. О персоанѣ дїн порѣнка сѣа-
тѣлѣї адмїнїстратїв се трїмїсѣ дѣн Францїа
спре а адѣче фабрїканцїї дѣн старе а повѣ-
дѣї фїеншїкареле дѣн парте, лѣкрѣрїме че
D. Сакетї авѣ а дѣмплїнї. Дѣн ачест тїмп
Дѣмпнеалѣї се дѣделетнїчѣа кѣ зїдїреа ате-
лїлор. D. Пелїе компанїонѣл сѣѣ, воїнд а
фї пѣрташ де ачестѣ лѣкраре индѣстриалѣ,

се прїмї ка ателїїле сѣв фїе зїдїте не локѣл
сѣѣ, пентрѣ а сѣѣпа не соціетате де а кѣмп-
пѣра о пропрїета, лѣкрѣ че нѣ ар фї пѣтѣт
сѣл факѣ кѣ 1500 галбенї, продѣшї дїн 30
акцїї. Сѣв тречет дѣн тѣчере тоате гревтѣ-
дїме дѣнвїнсе, шї остепелеле че аѣ тревѣїт
сѣв жѣртваскѣ пентрѣ а аїїзїнѣ ла пѣнтѣл,
дѣн каре се афлѣ астѣзї фабрїка. Сокотїнѣа
пѣвлїкѣ ї ва да дѣрепатѣ ла ачеаста. Фа-
брїка фїїнд гѣтїтѣ, фабрїканцїї сосїдї дїн
Францїа, дїректїа се вѣзѣ невоїтѣ а алерга
ла гѣвернѣ, кареле сѣв контрол о дѣмпрѣ-
мѣтѣ кѣ 1500 галбенї, ачестѣ сѣмѣ аѣ
фост пѣмаї пентрѣ а дѣнделїнї дѣн парте
їнстрѣментеле фабрїчѣї шї а о пѣне дѣн
старе, ка ла 15. Април се поатѣ гѣтї доаѣ
машїне де трїерат грѣѣ, кѣ зпелтеле лор.
Ачесте машїне фабрїкате де D. Хофман
дїн Nансї (Францїа) вор продѣче 24 кїле
де грѣѣ вїне трїерат дѣн 24 часѣврї, фолос
дестѣл де mare пентрѣ Царѣ; не лѣнѣгѣ
ачесте паїле рѣмѣнѣ дѣнтреїї шї се пот
дѣнтревѣїнда ла акоперїтѣл каселор прїн-
сате. Се маї адаоде дѣкѣ, кѣ грѣѣл трїе-
рат де ачесте машїне спорѣще кѣ о 1/2 ла
кїлѣ, шї нѣ аре нїчї декѣм дѣрпѣ шї се-
тїнѣе стрїеїне, ва дѣкѣ се поате дѣнтревѣ-
їнда дѣн негод кѣ кѣшїг де 10% маї мѣлѣт,
декѣт кѣ ачел трїерат де каї.

Дѣпѣ патрѣ лѣнї дїн фабрїка ачеаста
вор еїшї: 2 машїне де трїерат, о кѣмпнѣлѣ
зѣчїмалѣ че ва дїнѣ гревтате де 1500 окѣ,
о машїнѣ де сѣтѣнат де зп кал, зп плѣт
маї тот де фїер, о вѣкѣтѣрїе енѣлезѣ, де
каре с'аѣ тїрат тодї карїї аѣ вїневоїт а вї-
зїта фабрїка. О машїнѣ де фабрїкат кѣе
се ва пѣне дѣн лѣкраре, їнстрѣментеле пентрѣ
фабрїкареа ачестор лѣкрѣрї, сѣпт маї
гата. Іашї.

Спїк.

FABULA.

Ochiul, si ochenasiul (Microscopium).

Nэ тэ пот mira de tine
 Овенаш тирап кэмпиліт;
 Къ фачі жэкъріі din mine,
 Каре сѣнт спре ачэ zidit,
 Съ въз тоате, кэп сѣнт, дрепте,
 Съ пэнт лас ла 'ншеларе,
 Din циндаріѣ de пе пэрете
 Тэ фачі артѣсаріѣ преа таре,
 Din рѣгънде лігерѣле
 Арѣці пасърі свэрѣтоаре.
 Nedрептѣці фачі ші маі греале
 Dinтрэ tine зрнѣтоаре,
 Къ din скрісорі, кѣнд вреі, взне,
 Нэмаі пѣктері пекзпріпсе
 Арѣці, аше ал меѣ пэме
 Стрїці! тѣчеавоі? каде-цісе?

Окѣле амїкѣл меѣ!
 Нэ сѣнт дншелѣтор еѣ,
 Bede сїнгѣр Dзмпнезеѣ!

Есте 'н лэте о фантазіе,
 Каре жоакъ роль 'нгіе,
 Каре тѣна дреантѣ 'нвіе.

О сілеще ш'о аднѣ,
 Ка паїптеці съ тѣ пэпѣ,
 Къ партеа, кареі маі възпѣ.

Тірнїоареі і съ пѣде,
 Асі лѣкрѣ кѣ доведе,
 Къ алѣел лор рѣѣ лі съ шеде!

Ізвіте! зісѣ
 Мѣна, ші рісѣ,

Къ феце доаз
 Ноі фїїнд, поаз

Не фачет трѣдѣ,
 Къ мѣстра крѣдѣ!

Анї пэне ші днвѣцѣтѣра, дарѣ о лас съ о
 гѣчаскѣ алці.

Ноак.

ВАЛАЛА.

Днпре монѣментеле тѣреде а тїмпѣ-
 рілор позѣ, се пэнтѣрѣ Валала. Ачестѣ
 zidire, менітѣ а пѣстра адѣчере-амїнте а
 фаїмошілор варваді, ші фемеі Германе,
 ідеатѣ ші фѣкѣтѣ де стрѣлѣчїтѣл країѣ а
 Баварїеі, дэпѣ доїспрезече анї де ла пэне-
 реа темелїеі сале, аре а се дескїде дн ачест
 ан ла $\frac{6}{18}$ Окт., че есте zioa аниверсалѣ а
 възтѣліеі де Ліпска, дн каре Germania аѣ
 арѣккат цїгѣл Domніеі лѣї Наполеон. А-
 чест монѣмент есте днсѣмпнат спре фаїма
 Германїеі днпреці, ші дн а са кэпрїндере
 аре адѣнате пѣтеле тѣтѣрор варваділор ші
 а фемеелор марї, че с'аѣ деосевїт дн стат,
 дн вісерїкѣ, дн шїїнде с'аѣ дн рѣсвоїѣ.

Валала, заче пе малѣл стѣпг а дѣ-
 пѣреі, 2 міле дела Регенсвѣрг, віс-авї кѣ
 рѣїтеле кастелѣлї Стаѣф, (vezl Ікоана
 Лэтеі анѣл 1841 Nr. 40) пе о стѣпкѣ
 днпалтѣ де 304 палме песте лѣчїл апеі
 дѣпѣреі. Де аїче се днтїнде прївіреа пѣп'
 ла Алпї. Країѣл аѣ алес ачестѣ позїціе,
 ші архїтектѣл Л. Кленге, аѣ zidit ачест
 монѣмент дѣспре прототїпѣл де Партепон
 дела Агена дн стїлѣл Антїк-Дорїк. О ска-
 рѣ тѣреадѣ дѣче пѣпѣ ла терасѣ (тѣрпац),
 ші фаѣада аре 52 колоане гроасе де 7 пал-
 ме. Лѣпїтеа Валалеі кѣ тераса аре 264,
 лѣрїтеа 120 ші днлѣдїтеа 80 палме.
 Скара есте дн днтїндере де 232, дн днлѣ-
 дїте де 160 ші дн лѣдїте де 328 палме.
 Фронтопѣл е днподовїт кѣ скѣлѣтрїле де
 марморѣ а фаїмоскѣлї Швапенталер. Де-
 спре партеа дѣпѣреі днфѣцїоназѣ словозі-
 реа Германїеі де сѣвт domніа Францезїлор,
 іар деспре алта, фаїмоаса възтѣліе а лѣї
 Херман, дн каре с'аѣ днвіне легиоанеле
 Romane.

Акоперетжитъл есте тот де фьер фъръ
чеа маї тикъ вккъдикъ де летн. Ъшіле че-
ле марї де бронз де 42 кътаре, дък љн о
салъ де 160 палме лъндїме шї 56 лъдїме.
Стрълзчїреа подоавелор љнтрече тоатъ
љкїпљїреа прївїторїљлї. Павеаоа есте де
mozaїк пестрїцљ, сљфїтљ (подљл) де табле
де бронз альљстрїе кљ розете де аљр шї пе
фрїс се вљд љнтре арабесче аљрїте зїнї шї
їроїї Германїеї. Пљрецїї сљнт де марморъ
рошїетїкъ шї альбіе, пе каре кљ лїтере
де аљр сљнт љнскрїсе пљміле варвацїлор
шї а фетеелор Германїеї, а кљрора пор-
третљрї пљ с'аљ пљтљт афла.

О галерїе де марморъ альбіе шї сљрїе
љнкљпїљрљръ пе дїн лъљнтрљ тоатъ зїдїреа
шї есте љнчїнсљ де зп мїнљнат фрїс (зп
фелїљ де вљрљљ). Ачест фрїс дїн марморъ
де Карара сковїтљ, љнфљдошазљ історїа
чеа веке а Германїлор дела епоха мїтїкъ
(фављлоасљ) пљп' ла крещїпареа лор прїп
Сан-Бонїфадїс, шї есте маестрїтљ де про-
фесорљ Wagner дела Рома. Престе пїла-
стре се афлљ ашезате статље де зїпеле Вал-
кїре де 12 палме, каре спрїжїнеск пла-
фондљл. љнтре ачеїї пїластрі сљнт аше-
зате грљпе (маї тљлте фїгљрї) шї вїљсте
(капљл пљп' ла пїепт) кљпљпате де зїпа вї-
кторїеї (вїрїндеї).

Алљтљре кљ астљ салъ есте зп портїк
(tїндљ) кљ шасе колоане їонїче, менїт,
прекљт се vede а кљпрїнде монљментљл
файмосљлї вљзїтор. љн досљл Валалеї, а-
скљнс де цїклљл тљптелљї, есте о зїдїре
фрљтоасљ, љн каре лљкљеск їнспекторїї шї
гвардїа, шї тоатъ коаста пљдљроасљ а тљп-
телљї аре а се префаче љн о грљдїнљ.

А. Ром.

КЪТРЕ МІЕРЛЪ!

(Поезіе попљларљ.)

Пасљре галвїпљ 'п чїок!
Рљљ мї аї кљнтат де порок,
Де ц'ар кљдља клопцљл тљљ,
Кљт мї аї кљнтат тљ де рљљ.

Кљ тоатъ вїљаца теа
Аї кљнтат сљ'мї фїе реа,
Шї тоате зїмеле теле
Декљт вљље, маї тљлт реле.

Кљт пљ ц'а фост цїе грљацљ,
А'мї кљнта мїе де фацљ!
Ш' амї префаче траїљл мељ
Дїн вїне л' атљта рљљ.

Доарљ черїљл чел де сљс,
Соарга теа цїе'дї а спљс:
Кљт сљ фїљ неферїчїт
Дїн лљагљнљ, пљп' ла сљљршїт.

Нљ vedљаї inima mea,
Кљт де фервїнте їљвеа,
Ш' акљтаї на слоїљ де гїацљ
Рече, фљрљ де вїљацљ.

Мїерлљ! верљл тљљ сљљцїре,
Кљчї кљнта тот десљљрцїре,
Прїтљвара љн зїорї,
Фїе сљпїнљ, фїе порї?

Прљпљдї-с'ар кљљљл тљљ,
Кљт аї вљт тљ рљљл мељ;
Сљ'дї рљтљље пљї пљстїї,
Ла фере дїн vezвнїї!

Ах, кљчї пљ сљнт вљпљторїљ,
Сљ прївљск кљнд вреаї сљ сворї,
Ш' атљчї сљ'дї траг дрепт респлатљ,
Пентрљ верљљї, о сљдљаат!

Саљ дља'шї авеа вр'о пљтере,
Сљ'дї арљт а теа дљрере;
Атљчї доар аї љнчета
љнтр'атљт а тљ тљљстра.

Дар' тѣ нѣ ещѣ рѣдѣеа,
 Нічі порѣтвѣ, нічі тѣртѣеа;
 Къчѣ ачеле щѣѣ крѣца
 П' о інітѣ ка нѣ а теа.

And. Мъръшанѣ.

Чѣа дѣнтѣіе вѣбліотекѣ де овще
 шѣ чел дѣнтѣіс вѣбліотекарѣі.

Ноі акѣм авѣм маі атѣтеа вѣбліотечѣ,
 кѣте кѣрѣці сѣ афла маі де тѣлт, шѣ наѣне
 (фоі) маі тѣлте дѣ кѣрѣці, декѣт фрѣнзе
 пе копачѣ. Акѣма нѣ фоарте грѣѣ а аѣце
 кѣрѣціле, че воіт аѣ чѣтѣ, пѣнтрѣ-кѣ тѣл-
 цѣтеа а прѣтѣтѣдѣнеа рѣспѣндѣтелор про-
 дѣкте щѣнѣцѣщѣ е де тотѣлѣі тот марѣ; о-
 дѣніоарѣ дѣ цѣнѣтѣрѣле чѣлеа маі дѣпѣртате
 ла лок апѣтѣт кѣѣта отѣл сѣ кѣлѣторѣа-
 скѣ спре а афла коморѣ дѣховнѣцѣщѣ, карѣ
 дѣсѣ акѣма дѣтрѣ атѣта с'аѣ дѣтѣлѣцѣт,
 дѣкѣт чел маі стрѣдалнѣк чѣтѣторѣіс авѣа
 поате чѣтѣ а сѣта парте пѣтѣмаі ачѣлорашѣ
 кѣрѣці, карѣ дѣ кѣрсѣл зпѣі анѣ сѣ івѣск.

Ўнѣі дѣн чѣа маі де овще пласѣ а оа-
 менѣлор дѣ тѣмпѣл де акѣм чѣтѣск маі
 тѣлт, декѣт одѣніоарѣ дѣвѣдѣцѣі нѣі дѣ-
 цѣленѣцѣі, шѣ доарѣ ла атѣта ва сѣ вѣе дѣ-
 кѣ, дѣкѣт оаменѣі дѣ зпѣле чѣтѣцѣі пѣ вор
 сѣ дѣкеапѣ де кѣрѣці, прѣкѣт Авѣрѣцѣі де
 вѣроаѣе. Дѣ тѣмпѣл де акѣм сѣ дѣнгѣте маі
 тѣлт, декѣт сѣ мѣстѣвѣеце, сѣ чѣтеце фо-
 арте тѣлт, шѣ сѣ дѣваѣцѣ фоарте пѣцѣн,
 дѣховнѣка мѣстѣвѣре а зпѣора пѣсте тѣсѣрѣ
 дѣтѣрѣтацѣі слѣѣѣѣѣцѣі дѣ ашѣ реа старѣ сѣ
 аѣлѣ, прѣкѣт чѣа фѣсікѣ. — Нѣпѣтѣратѣле

вѣбліотечѣі дѣпѣрѣтѣѣтѣоарѣ сѣ пот сокотѣ
 ка нѣце оспѣтѣрѣі, шѣ прѣѣѣлѣі де галап-
 терѣе пѣнтрѣ чѣтѣторѣі шѣ чѣтѣтоарѣле а тѣм-
 пѣлѣі де акѣма.

Пѣтѣлѣтѣл ера дѣстѣл де дѣвѣкѣт, кѣнд
 чѣа дѣнтѣіс вѣбліотекѣ де овще, саѣ адѣпа-
 реа де тѣлпѣскрѣсе ла Александрѣа дѣ ка-
 пѣтала Егѣпетѣлѣі, прѣн рѣга Птолѣмѣс Лагѣ
 с'а ашезат. О парте а еі — 400,000 тѣлпѣ-
 скрѣсе — сѣ пѣѣеа дѣ мѣѣѣѣ, карѣ дѣ Врѣн-
 хѣон, чѣа маі фрѣтѣоасѣ парте а чѣтѣцѣі А-
 лександрѣа сѣ афла; чѣеалалѣтѣ парте —
 300,000 тѣлпѣскрѣсе дѣ Сѣранѣон дѣ тѣлпѣ-
 плѣл сѣранѣческѣлѣі Жѣе, ста пѣсѣ дѣ рѣнд.

Дѣ мѣѣѣѣ дѣсѣ пѣзѣтѣмаі фѣіі сѣрѣтѣлѣі
 а дѣвѣдѣцѣлор ла пѣтѣтеле 400,000 папѣ-
 рѣде, чѣі дѣкѣ шѣ пѣрѣнѣцѣі лор, дѣсѣшѣі дѣ-
 вѣдѣцѣі авѣрѣ лѣкѣзѣнѣцѣ лѣверѣ, зпѣде чѣі
 де пе зрѣтѣ пе лѣжнѣгѣ ачѣеа авѣа шѣ кост
 пе тоатѣ вѣаѣа.

Ачѣеастѣ вѣбліотекѣ дарѣ пѣзѣтѣмаі кѣ
 кѣпрѣндеа прѣнѣчѣі лѣтератѣрѣеі, чѣі шѣ де пѣ-
 рѣнѣцѣілор авѣа грѣже; пѣзѣтѣмаі кѣ авѣа де
 дѣтѣмѣіеторѣіс пе зпѣ краѣѣ, карѣ деодатѣ
 ера фѣндѣторѣл монархѣіеі грѣчѣнѣі дѣ Егѣ-
 пет шѣі дѣчѣпѣтѣорѣіл вѣстѣтѣеі фамѣліеі а
 Птолѣмѣілор, чѣі дѣкѣ пѣстѣжлѣчѣіт ера
 пѣсѣ дѣ патрѣнѣрѣеа Зѣілор, акѣрѣора ікоанѣ
 дѣфрѣтѣсѣѣа ачѣст тѣлпѣлѣ, пе акѣрѣі
 поартѣ зпѣ епѣтаф вѣстеа, кѣтѣкѣ аѣчѣі део-
 датѣ пѣтрѣдѣіл дѣховнѣческѣ шѣ мѣжлѣоачѣ
 лекѣзѣтоарѣ се пот афла.

(Ва зрѣма.)